,

QORTI TA` L-APPELL KRIMINALI
(SEDE SUPERJURI)

IMĦALLFIN

S.T.O. PRIM IMĦALLEF DR MARK CHETCUTI LL.D.

ONOR. IMĦALLEF DR EDWINA GRIMA LL.D.

ONOR. IMĦALLEF DR GIOVANNI GRIXTI LL.D.

Illum l-Erbgħa 04 ta' Ottubru 2023

Att ta` l-Akkuża Nru. 5/2022

Ir-Repubblika ta` Malta

vs

Clive Butler

Il-Qorti,

1. Rat l-akkuża miġjuba mill-Avukat Ġenerali fl-Att ta'l-Akkuża bin-numru 5 tas-sena 2022 kontra Clive Butler akkużat talli:

> **Fl-Ewwel u l-Uniku Kap** talli, fit-tlettax (13) ta' April tas-sena elfejn u ħdax (2011) u fix-xhur ta' qabel din id-data, assoċja ruħu flimkien u ma' persuna jew persuni oħra f'Malta u barra minn Malta sabiex ibiegħ jew jittraffika d-droga

erojina f'Malta bi ksur tad-dispożizzjonijiet tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi.

2. Rat n-nota ta'l-eċċezzjonijiet ta' l-akkużat Clive Butler ppreżentata fit-13 ta' Mejju 2022 fejn eċċepixxa:

"1. Illi l-istqarrija moghtija mill-akkuzat nhar l-14 ta' Frar 2013, inserita a foglio 5 sa 9 tal-process, ghandha tigi sfilzata, inkluz ukoll kwalunkwe referenza illi saret ghaliha waqt ix-xhieda u l-mori tal-kumpilazzjoni, stante illi din ittiehdet b'mod irregolari u minghajr mal-akkuzat inghata d-dritt illi jkun assistit minn avukat waqt l-interrogazzjoni. Illi tali stqarrija tmur kontra gurisprudenza ricenti u kif ukoll l-artikoli 6(3)(c) tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-drittijiet tal-bniedem kif ukoll l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

2. Illi jirrizulta illi tali proceduri, gew institwiti fil-konfront tal-akkuzat wara li dan allegatament gie identifikat minn persuna barranija, certu Ruslanas Ustinovas. Illi matul il-mori tal-kumpilazzjoni huwa xehed fil-konfront tal-akkuzat tramite l-procedura tal-Ittra Rogatorja, liema procedura cahdet lill-akkuzat milli jisma' u josserva l-komportament tax-xhud. Illi ghal dan il-ghan l-akkuzat jinhtieg, illi sabiex jassikura illi jkollu smiegh xieraq skond il-ligi, ix-xhud Ruslanas Ustinovas, ikun prezenti fizikament waqt ic-celebrazzjoni tal-guri, sabiex ikun jista' jwiegeb ghad-domandi viva voce illi jsirulu sabiex ukoll, wiehed ikun jista' josserva l-komportament tieghu waqt il-procedura tal-guri.

3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri permessi mil-ligi.

3. Rat is-sentenza tal-Qorti Kriminali tal-25 ta' Ottubru 2022 li permezz tagħha laqgħet l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-akkużat billi filwaqt li ddikjarat l-istqarrija rilaxxata mill-akkużat Clive Butler nhar l-14 ta' Frar, 2013 a fol 5 *et sequitur* tal-atti ta' quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti Istruttorja bħala prova inammissibbli u għalhekk ordnat l-isfilz tagħha, iddikjarat ukoll kwalunkwe referenza li saret fl-atti inkluż fil-provi u fix-xhieda għal dak li l-akkużat Clive Butler seta' qal matul l-investigazzjoni u matul it-teħid tal-istqarrija mingħajr ma kellu Avukat preżenti bħala ukoll inammissibli. In kwantu t-tieni eċċezzjoni preliminari tal-akkużat, il-Qorti ċaħditha fit-totalita' tagħha.

4. Rat ir-rikors ta'l-appell mressaq mill-Avukat Ġenerali fl-1 ta' Novembru 2022 li permezz tiegħu talab lil din il-Qorti tirriforma s-sentenza appellata billi tħassar dik il-parti fejn laqgħet l-ewwel eċċezzjoni u minflok tiċħadha filwaqt li tikkonferma dik il-parti tas-sentenza fejn ċaħdet it-tieni eċċezzjoni fl-intier tagħha u dan fl-aħjar interess u għar-retta amminsitrazzjoni tal-ġustizzja.

5. Rat ir-risposta tal-akkużat Clive Butler ippreżentata fl-24 ta' Jannar 2023 fejn talab illi r-rikors tal-appell ta'l-Avukat Ġenerali jkun miċħud fl-intier tiegħu, u dana in osservanza mad-deċiżjoni mogħtija dwar l-eċċezzjoni imressqa mill-akkużat.

6. Rat l-atti u d-dokumenti kollha, inkluż l-atti tal-kumpilazzjoni.

7. Semgħet trattazzjoni.

Ikkunsidrat:

8. Illi l-appellant Avukat Ġenerali isib oġġezzjoni għas-sentenza tal-Qorti Kriminali meta din iddikjarat l-istqarrija rilaxxata mill-akkużat Clive Butler bħala prova inammissibbli u ordnat l-isfilz tagħha mill-atti. Illi fil-fehma ta'l-Avukat Ġenerali il-fatt illi l-appellat ma kienx assistit minn avukat waqt it-teħid tal-istqarrija tiegħu mill-pulizija ma twassal għal ebda irregolarita' stante illi ttieħdet skont il-liġi viġenti f'dak iż-żmien, fejn kien mogħti id-drittijiet kollha inkluż li jikkonsulta ma' avukat, liema jedd huwa għażel li jirrifjuta. Jikkontendi l-Avukat Ġenerali illi l-appellat, imbagħad, bl-ebda mod ma inkrimina ruħu fid-dikjarazzjonijiet minnu rilaxxati u dan meta, kif kellu kull dritt illi jagħmel, jew għażel li ma jweġibx għal mistoqsija li kienet qed issirlu jew inkella wieġeb fin-negattiv. Huwa, inoltre, għażel li ma jiffirmax l-istqarrija tiegħu u dan wara li ddikjara illi din kienet minnu rilaxxata b'mod volontarju, mingħajr theddid, wegħdiet jew promessi ta' xi vantaġġ. L-Avukat Ġenerali isostni illi l-appellat ma kienx xi persuna vulnerabbli u li din il-prova li l-Prosekuzzjoni qed tfittex li tagħmel f'dan il-

proċess ġudizzjarju ma hijiex l-unika prova li ser titressaq fil-kors taċ-ċelebrazzjoni tal-ġuri. Illi l-appellant Avukat Ġenerali ħassitha aggravata mill-pronunzjament ta'l-Qorti Kriminali u dan għaliex, fil-fehma tagħha, l-iżvilupp fil-liġi u l-ġurisprudenza li jirregola l-materja tal-vjolazzjoni tad-dritt għal smigħ xieraq meta dikjarazzjonijiet jiġu magħmula minn persuna suspettata bil-kummissjoni ta' reat mingħajr id-dritt li jkun assistit minn avukat, jindika illi sakemm il-proċess ġudizzjarju ma jkunx wasal fit-tmiem tiegħu ma huwiex possibbli jiġi stabbilit jekk tkunx seħħet dik il-leżjoni. Dan għaliex għandu jsir eżami tal-proċess ġudizzjarju fit-totalita' tiegħu u huwa biss minn din l-ottika li jista' jiġi stabbilit jekk dik il-leżjoni tkunx avverat ruħha u allura jekk dik il-prova hijiex waħda nieqsa minn valur probatorju. Tisħaq l-Avukat Ġenerali illi l-fuq kollox l-appellat naqas milli jindika jekk huwa hux ser isofri xi preġudizzju irrimedjabbli. Tikkritika s-sentenza appellata għaliex f'nifs wieħed il-Qorti ammettiet illi l-istqarrija ittieħed skont il-liġi, iżda imbagħad għaddiet biex tiddikjaraha inammissibbli. Tibqa' tal-fehma illi l-istqarrija kienet rilaxxata skont il-liġi viġenti fiż-żmien tal-intervista, u kwindi ma tistax titqies bħala nieqsa minn valur probatorju fit-termini ta'l-artikolu 658 tal-Kodiċi Kriminali.

9. Stqarret hekk il-Qorti Kriminali fis-sentenza tagħha, wara li għamlet rassenja estensiva tal-ġurisprudenza in materja, kemm dik ewropeja kif ukoll tal-qrati, kemm penali kif ukoll kostituzzjonali:

> **"B'referenza għall-ġurisprudenza indikata supra, din l-Onoabbli Qorti tinnota l-interprettazjoni differenti li tagħat il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem fir-rigward tad-dritt tas-smiegħ xieraq. Fost id-diversi sentenzi, fejn il-Qorti evalwat jekk kienx hemm ksur tad-dritt tas-smiegħ xieraq, issir referenza għas-sentenzi suċitati fl-ismijiet 'Beuze vs Belgium' moghtija mill-Grand Chamber tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u s-sentenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem fl-ismijiet 'Farrugia vs. Malta'. Fil-ġurisprudenza ndikata iktar il-fuq, ma jistax ma jiġix innutat li filwaqt li ċertu sentenzi jenfazizzaw l-inammisibilta ta' stqarrija, meta susspetat ma kienx akkumpanjat mill-avukat tiegħu fil-ħin tal-interrogazzjoni, stante li difett bħal dan ma jistax jiġi sanat, sentenzi oħrajn jtennu illi sempliċiment għax susspettat ma jkunx akkumpanjat mill-avukat tiegħu fil-ħin tal-interrogazzjoni ma għandux awtomatikament ifisser li l-istqarrija li hu jkun**

irilaxxa hija inammissibli u għaldaqstant tali proċeduri għandhom jiġu evalwati fit-totalita' tagħhom u jittieħed kont tal-'overall fairness' ta' l-istess proċeduri.

Din il-Qorti tinnota b' dispjaċir u tenfasizza li ċertament ma jistax jingħad li hemm ċertezza legali u ċioe' 'legal certainty' dwar din il-kwisjtoni.

.....

Din il-Qorti temfasizza li nonostante l-fatt li l-legislatur ma ghamilx regola li teskludi l-ammissjoni ta' stqarrija rilaxxata fi zmien fejn suspettat ma kellux id-dritt li jkollu Avukat prezenti, tqis li wiehed ma jistax jistenna li l-legislatur sejjer jindika c-cirkostanzi kollha ta' meta prova ma ghandhiex valur probatorju. Izda d-decizjoni dwar jekk prova ghandhiex valur probatorju ghandha tithalla fid-diskrezzjoni tal-Qrati.

......

Din il-Qorti tikkunsidra li din il-Qorti Kriminali ma tistax tqis jekk it-tehid tal-istqarrija tal-akkuzat Clive Butler minghajr prezenza tal-Avukat hijiex leziva tad-dritt ta' smiegh xieraq stante li mhuwiex il-kompitu ta' din il-Qorti li taghmel dan l-ezercizzju u in oltre' l-proceduri fil-konfront tal-akkuzat ghadhom ma ntemmux, anzi ghadu ser jibda jinstema l-guri u ghalhekk ikun fi stadju aktar -il quddiem li jkun jista' jigi determinat l-'overall fairness' tal-proceduri. Illi in vista ta' dak kollu citat supra, jidher illi filwaqt illi l-enfasi qeghda illi kull kaz ghandu jigi mistharreg individwalment, ricentament jidher illi stqarrijiet li ttiehdu qabel l-10 ta' Frar, 2010, meta akkuzat jew suspettat ma kellu l-ebda dritt ta' assistenza legali, qed jigu ddikjarati bhala inammissibli u dan stante l-fatt illi l-akkuzat jew suspettat ma kellu ebda forma ta' difiża u dan jista' jissarraf f'preġudizzju irrimedjabbli. Mhux l-istess jista' jintqal ghall-stqarrijiet li ttihdu wara l-10 ta' Frar, 2010 stante li wara din id-data akkuzat jew suspettat kellu forma ta' assistenza legali ghalkemm limitata.

.....

Fil-kaz odjern, kif diga gie ritenut, l-akkuzat Clive Butler irrilaxxa stqarrija, fejn inghata l-'caution' skond il-ligi ta' dak iz-zmien. L-istqarrija ttihdet fis-sena 2013 u ghalhekk l-akkuzat filwaqt li kellu dritt li jikkonsulta ma avukat qabel l-interrogazzjoni ghal hin ta' siegha, hu ma kellux dritt li jkun assistit minn avukat matul l-interrogatorju. Illi ghalkemm huwa minnu illi l-akkuzat irrinunzja li jikkonsulta m'avukat jew prokuratur legali qabel l-interrogazzjoni, dan ma jfissirx awtomatikament li dan kien ser jirrinunzja wkoll li jkun assistit legalment matul l-interrogazzjoni. Ghalhekk jibqa' l-fatt illi jista' jkun hemm pregudizzju kontra l-akkuzat, specjalment meta min hu imsejjaħ biex jiġġudika jara t-twegibiet minnu moghtija flistqarrijiet taghhom

u meta hu ma kellux dritt li jkun assistit minn avukat jew prokuratur legali matul l-interrogazzjoni.
......

Din il-Qorti tqis li sal-gurnata tal-lum ma jistax jinghad li l-kwistjoni dwar jekk stqarrija ghandhiex tibqa' in atti nonostante l-fatt li ttiehdet fiz-zmien fejn il-ligi ma kinitx tiprovdi ghad-dritt li suspettat ikun assistit minn Avukat matul l-interrogazzjoni hija kristalizzati, anzi kif muri f'din is-sentenza l-Qrati taw direzzjonijiet differenti dwar din il-kwistjoni.

Din il-Qorti filwaqt li temfasizza li stante li l-proceduri ghadhom ma ntemmux, ma jistax jigi stabbilit jekk sejjer ikun hemm ksur tad-dritt ghal smiegh xieraq u fejn din il-Qorti ma gietx mitluba u lanqas ma ghandha l-kompetenza tikkunsidra dan, tqis izda li l-istqarrija rilaxxata mill-akkuzat fl-14 ta' Frar, 2013, li tinsab a fol 5 et seq. tal-atti ta' quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja in vista tal-fatt li dak iz-zmien kienet tapplika r-regola tal-inferenza, l-appellant setgha ghazel biex isemmi xi fatt in vista ta' din ir-regola, ghalhekk sejra tiddikjara l-istqarrija tal-akkuzat Clive Butler bhala inammissibli u tordna li tigi sfilzata.

Din il-Qorti terga temfasizza li f'kaz li tali stqarrija tibqa' in atti, fil-mument li stqarrija tigi murija lil gurati, ma hemmx is-serhan tal-mohh li jekk fl-eventwalita' li l-Imhallef fl-indirizz jaghti direzzjoni lil gurati biex ma jqisux tali stqarrija, il-gurati mhumiex se jkunu gia influwenzati minn dak li qraw fl-istqarrija, anke in kwantu l-kredibilita' o meno tal-akkuzat. Il-fatt li l-akkuzat f'kaz ta' sejbien ta' htija jkollu dritt li jappella d-decizjoni tal-Qorti Kriminali mhijiex salvagwardja bizzejjed ghal harisen tad-drittijiet tieghu, dan anke tenut kont tal-fatt li hekk kif jipprovdi l-artikolu 509(1) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta 'Il-Qorti tal-Appell Kriminali tista', jekk jidhrilha xieraq, fuq rikors tal-appellant teħles lill-appellant mill-arrest bil-garanzija pendenti d-deċiżjoni tal-appell tiegħu magħmul skont l-artikolu 499 jew 500.' u ghalhekk bil-possibilta' li persuna ma tinghatax il-helsien mill-arrest waqt li l-appell ikun ghadu pendenti bil-possibilta' li sussegwentement il-Qorti ssib li tkun sehhet lezjoni tad-dritt ghal smiegh xieraq in vista tal-mod ta' kif ittiehdet l-istqarrija.

Din il-Qorti filwaqt li bl-ebda mod ma hija tiddikjara li l-istqarrija rilaxxata mill-akkuzat hija leziva tad-drittijiet tal-akkuzat, tqis izda li in vista tal-fatt li l-Qrati ghadhom sal-lum il-gurnata jaghtu direzzjonijiet differenti dwar l-uzu li ghandu jsir minnha stqarrija rilaxxata fiz-zmien meta akkuzat ma kellux jedd ikollu Avukat prezenti, fl-interess tal-gustizzja u l-integrita' tal-process, ghandha tiddikjara l-istqarrija rilaxxata mill-akkuzat Clive Butler u li tinsab a fol 5 et sequitur tal-atti tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja bhala inamissibbli u ghalhekk qieghda tordna l-isfilz taghha.

Konsegwentement qieghda tiddikjara kwalunkwe referenza li saret fl-atti fil-provi inkluz fix-xhieda ghal dak li l-akkuzat setgha qal waqt l-investigazzjoni u waqt l-istqarrija minghajr prezenza ta' Avukat bhala ukoll inammissibbli."

10. Illi huwa inkontestat illi fiż-żmien meta l-akkużat kien arrestat u interrogat lura fis-sena 2013, huwa ma kellux il-jedd li jkollu l-avukat preżenti miegħu matul it-teħid tal-istqarrija u dan għaliex il-bdil għal Kodiċi Kriminali kien konsegwenza ta' trasposizzjoni fil-liġi tagħna ta' dak imfassal fid-Direttiva 2013/48/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ottubru 2013 dwar id-dritt tal-aċċess għal avukat fi proċeduri kriminali u fi proċeduri tal-mandat ta' arrest Ewropew, bdil li seħħ fis-sena 2016, u allura żmien wara li l-akkużat kien interrogat. Illi fiż-żmien meta kienet rilaxxata l-istqarrija mill-appellat, kif sewwa traċċat fis-sentenza appellata, kien hemm dritt, għalkemm wieħed iktar ristrett, tal-persuna suspettata biex tikkonferixxi mal-avukat tal-fiduċja tagħha fil-ħin preċedenti l-interrogatorju mill-pulizija. Di fatti, l-leġislatur fl-artikolu l-ġdid maħluq bl-Att III tal-2002 ħaseb sabiex ***"il-persuna li tkun arrestata u qed tinżamm taħt il-kustodja tal-Pulizija f'xi Għassa jew f'xi post ieħor ta' detenzjoni awtorizzata għandha, jekk hija hekk titlob, titħalla kemm jista' jkun malajr tikkonsulta privatament ma' avukat u prokuratur legali, wiċċ imb'wiċċ jew bit-telefon, għal mhux aktar minn siegħa żmien. Kemm jista' jkun malajr qabel ma tibda tiġi interrogata, l-persuna taħt kustodja għandha titgħarraf mill-Pulizija bid-drittijiet li għandha taħt dan is-sub-artikolu."*** Għalhekk inħolqot sitwazzjoni ġdida għar-rigward tal-istqarrijiet li ġew rilaxxati mid-data li nġiebu fis-seħħ dawk l-emendi 'l quddiem, sitwazzjoni, kif ingħad, fejn ingħata il-jedd tal-parir legali qabel l-interrogatorju biss, mingħajr il-jedd, iżda, li l-interrogat ikun assistit b'avukat waqt l-interrogatorju.

11. Illi mogħnija b'dawk il-provi li l-Prosekuzzjoni bi ħsiebha tressaq fl-istadju taċ-ċelebrazzjoni tal-ġuri, fl-atti kumpilatorji, jemerġi illi l-appellat qed jiġi mixli bir-reat ta'l-assoċjazzjoni fil-bejgħ u/jew traffikar ta' droga bi ksur tad-disposizzjonijiet tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta. L-appellat jiġi interrogat fl-14 ta' Frar 2013 fejn kien

mogħti t-twissija li kellu dritt jikkonferixxi ma' avukat tal-fiduċja tiegħu għal siegħa qabel jibda l-interrogatorju, liema dritt madanakollu huma rrinunzja għalih[1]. F'din l-istqarrija huwa bl-ebda mod ma inkrimina ruħu. Huwa minnu wkoll, kif tajjeb stqarret l-Qorti Kriminali fis-sentenza tagħha, illi dan id-dritt kien soġġett għar-regola tal-inferenza li min hu imsejjaħ biex jiġġudika jista' jagħmel dwar il-ħtija o meno tal-persuna akkużata f'dik l-istanza fejn ikun ittieħed il-parir legali, iżda l-interrogat jagħżel li jżomm ferm id-dritt tiegħu għas-silenzju. Dan magħdud, madanakollu f'dan il-każ taħt il-lenti tal-Qorti, kemm fit-twissija mogħtija lill-akkużat fil-bidu tal-interrogatorju, kif ukoll fid-dikjarazzjoni iffirmata minnu illi kien qed jirrifjuta li jeżerċita id-dritt li jikkonsulta ma' avukat, ma hemm imkien indikat illi kienet ġiet imfissra lilu r-regola tal-inferenza jew għal ta'l-inqas li din issemmiet mill-interrogatur. Fid-dikjarazzjoni, Dokument HM, hemm hekk indikat:

> *" …. Ġejt infurmat minn Spettur Herman Mula li jien ghandi il-jedd u id-dritt, jekk hekk nitlob, li qabel ma ssirli xi interrogazzjoni nitħalla kemm jista' jkun malajr nikkonsulta privatament ma' avukat jew prokuratur legali, wiċċ imb'wiċċ jew bit-telefon. Qiegħed niddikjara li qed nirrinunzja milli nezerċita dan id-dritt."*

Fl-istqarrija, imbagħad, ingħata din it-twissija:

> *"M'intix obbligat li titkellem sakemm ma tkunx tixtieq li titkellem imma dak li tgħid jista' jinġieb bi prova."*

Jikkonsegwi għalhekk illi l-Qorti Kriminali ma setatx isejjes l-inammissibbilita' tal-istqarrija rilaxxata mill-akkużat, fuq din il-premessa, kif donnu jidher illi għamlet meta stqarret illi "*dak iz-zmien kienet tapplika r-regola tal-inferenza, l-appellant setgha ghazel biex isemmi xi fatt in vista ta' din ir-regola, ghalhekk sejra tiddikjara l-istqarrija tal-akkuzat Clive Butler bhala inammissibli u tordna li tigi sfilzata*." Dan għaliex, kif jidher mill-atti l-appellat ma kienx mgħarraf bl-esistenza ta' din ir-regola, u kwindi l-għażla minnu magħmula li jirrinunzja għal jedd li jieħu parir minn għand avukat qabel ir-rilaxx tal-istqarrija tiegħu żgur li ma kenitx ikkondizzjonata minn dan il-fatt. Illi f'din l-istqarrija

---

[1] Ara stqarrija a fol.5 tal-atti kumpilatorji u d-dikjarazzjoni tar-rifjut tal-jedd għal parir legali eżebita bħala Dokument HM a fol.43.

l-appellat ma jagħmel ebda dikjarazzjoni nkriminatorja, u jagħżel li ma jiffirmahiex, kif kellu kull dritt illi jagħmel.

12. Illi huwa indubitat, kif tajjeb traċċat mill-Qorti Kriminali fis-sentenza tagħha, illi kien hemm evoluzzjoni fil-ġurisprudenza, kemm dik lokali kif ukoll ewropeja dwar il-jedd ta' persuna suspettata bil-kummissjoni ta' reat, li tkun assistita minn avukat, bil-liġi qabel Frar tas-sena 2010, teskludi kompletament dan il-jedd. Din il-bidla fil-liġi wasslet sabiex il-qrati matul dawn l-aħħar snin issindikaw il-validita' tal-proċeduri penali u ċioe' jekk dawn setgħux ġew ivviżjati bil-leżjoni tal-jedd għas-smigħ xieraq tal-persuna akkużata meta din tkun irrilaxxat stqarrija mingħajr difiża adegwata, liema stqarrija sussegwentement tinġieb bħala prova fl-imsemmija proċeduri. Ibbażaw id-deċiżjonijiet tagħhom fuq l-insenjament tramandat mill-QEDB fis-sentenzi fil-każ *Philippe Beuze vs il-Belġju* (71409/10) deċiża fid-09 ta' Novembru 2018, u *Farrugia vs Malta* illi xi ftit jew wisq tbiegħdu mill-insenjament imfassla fid-deċiżjoni ta' *Salduz* u oħrajn. Illi f'dawn id-deċiżjonijiet il-Qorti Ewropea reġgħet adottat il-kriterju tal-"*overall fairness of the proceedings*" sabiex jiġi mistħarreġ jekk seħħitx xi leżjoni għad-dritt tas-smigħ xieraq, u dan wara li jiġi superat l-ewwel test, u cioe' jekk kienx hemm xi raġunijiet impellenti li wasslu sabiex id-dritt għall-assistenza legali jkun miċħud.

13. **"Farrugia vs Malta"** (63041/13 deċiża fis-7 ta' Ottubru 2019) u "**Stephens vs Malta"** (35989/14) deċiża fl-14 ta' Jannar 2020, fasslu il-prinċipju illi '***systematic restrictions on the right of access to a lawyer did not lead to an ab initio violation of the right to a fair hearing***'. Dawn is-sentenzi jikkonfermaw il-ħsieb adottat preċedentement mill-QEDB fil-każ *Beuze* fejn kien stabbilit illi sabiex ikun determinat jekk l-istqarrija rilaxxata mingħajr l-assistenza ta' avukat twassalx għal vjolazzjoni tad-drittijiet tal-akkużat għal smigħ xieraq, irid ikun investigat jekk kienx hemm raġunijiet impellenti li jiġġustifikaw din ir-restrizzjoni, u ukoll għandu jkun mistħarreġ il-kriterju tal-hekk imsejjaħ "*overall fairness*" tal-proċeduri fl-intier tagħhom.

14. Fir-rigward tal-ewwel stħarriġ li jrid isir marbut mal-hekk imsejjħa '*compelling reasons*' il-QEDB stqarret:

> ***"The fact that there is a general and mandatory restriction on the right of access to a lawyer, having a statutory basis, does not remove the need for the national authorities to ascertain, through an individual and case-specific assessment, whether there are any compelling reasons. Where a respondent Government have convincingly demonstrated the existence of an urgent need to avert serious adverse consequences for life, liberty or physical integrity in a given case, this can amount to a compelling reason to restrict access to legal advice for the purposes of Article 6 of the Convention".***

15. Illi fil-każ issa taħt il-lenti tal-Qorti huwa bil-wisq evidenti li dan it-test qatt ma jista' jkun superat billi ma hemm ebda raġuni impellenti 'il għala l-akkużat, illum appellat, kellu jkun imċaħħad minn dan il-jedd, għajr għal fatt illi dan id-dritt tal-presenza tal-avukat waqt l-interrogatorju ma kienx maħsub fil-liġi f'dak iż-żmien.

16. Madanakollu dan it-test waħdu ma jirrendiex, b'mod awtomatiku, l-istqarrija inamissibbli fil-liġi għaliex irid ikun superat ukoll it-tieni test imfassal mill-QEDB meta jiġi mistħarreġ jekk dik l-istqarrija għandiex titwarrab mill-atti. L-eżami tal-'*overall fairness*' tal-proċeduri jinneċċesita stħarriġ ġudizzjarju tal-piż li għandu jingħata lil din il-prova meta imqabbla mal-evidenza kollha li hemm fl-atti. Il-QEDB fasslet lista mhux eżawrjenti ta' uħud mill-fatturi li għandhom jittieħdu in konsiderazzjoni meta jsir dan l-eżerċizzju:

> (a) *whether the applicant was particularly vulnerable, for example by reason of age or mental capacity;*
> (b) *the legal framework governing the pre-trial proceedings and the admissibility of evidence at trial, and whether it was complied with – where an exclusionary rule applied, it is particularly unlikely that the proceedings as a whole would be considered unfair;*
> (c) *whether the applicant had the opportunity to challenge the authenticity of the evidence and oppose its use;*
> (d) *the quality of the evidence and whether the circumstances in which it was obtained cast doubt on its reliability or accuracy, taking into account the degree and nature of any compulsion;*

(e) *where evidence was obtained unlawfully, the unlawfulness in question and, where it stems from a violation of another Convention Article, the nature of the violation found;*
(f) *in the case of a statement, the nature of the statement and whether it was promptly retracted or modified;*
(g) *the use to which the evidence was put, and in particular whether the evidence formed an integral or significant part of the probative evidence upon which the conviction was based, and the strength of the other evidence in the case;*
(h) *whether the assessment of guilt was performed by professional judges or lay magistrates, or by lay jurors, and the content of any directions or guidance given to the latter;*
(i) *the weight of the public interest in the investigation and punishment of the particular offence in issue; and*
(j) *other relevant procedural safeguards afforded by domestic law and practice (ibid., § 150).*

17. Issa ġaldarba f'dan il-każ, il-proċeduri għadhom fi stadju bikri fejn għad irid jkun iċċelebrat il-ġuri, il-Qorti, ma għandhiex is-setgħa li teżamina Hi jekk dawn il-kriterji hawn fuq iċċitati humiex sodisfatti u dan għaliex, kif ingħad, il-ġuri għadu ma seħħx, b'din il-Qorti, u l-Qorti Kriminali, qabilha ma tistax f'dan l-istadju tidħol biex teżmina il-mertu tal-każ u tikkumenta fuq l-evidenza ikkumpilata, billi dan l-eżerċizzju għandu ikun rimess unikament f'idejn il-ġurija popolari. Magħmula dawn il-konsiderazzjonijiet, din il-Qorti hija tal-fehma illi huwa biss fis-sitwazzjoni fejn jirriżultalHa evidenti, f'dan l-istadju, li xi waħda jew aktar mill-kriterji hawn fuq stabbiliti ma jistgħux ikunu sodisfatti, u li allura jkun hemm il-periklu li jseħħ preġudizzju serju lejn l-amministrazzjoni tal-ġustizzja, illi jista' jkun ġustifikat it-twarrib tal-istqarrija mill-atti u dan qabel ma jkun ċċelebrat il-ġuri.

18. Illi huwa minnu illi l-Qorti Kostituzzjonali fis-sentenzi tagħHa sa reċentement kienet bdiet tidderiġi lil qrati ta' ġurisdizzjoni penali sabiex iwarrbu din il-prova mill-atti probatorji fl-interess tal-ġustizzja u għall-integrita' tal-proċess, bil-għan li ma jkunx hemm ir-riskju ta' leżjoni tad-dritt għal smigħ xieraq. Dan bis-setgħa lilha mogħtija fl-artikolu 46 tal-Kostituzzjoni li jagħti r-rimedju kostituzzjonali lil kull persuna li mhux biss ikunu inkisrulha id-drittijiet fondamentali tagħha, jew li jkunu qed jiġu hekk

miksura, iżda li potenzjalment jistgħu isofru minn leżjoni bħal din għaliex jinsorġi l-periklu li jkun hemm difett proċedurali jekk jinstab illi dawn jilledu id-dritt tal-persuna akkużata għal smigħ xieraq.[2] Madanakollu fl-aħħar deċizjonijiet mogħtija mill-imsemmija Qorti jidher illi din id-direzzjoni mhijiex qed tkun indikata. Kien hekk deċiż:

> **10. Il-Qorti tagħraf li kemm fil-ġurisprudenza ta' din il-Qorti u kif ukoll fil-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea, il-fatt waħdu li s-suspettat ma kellux il-possibilità li jkun assistit minn avukat waqt l-interrogazzjoni ma jfissirx awtomatikament li l-użu ta' dik l-istqarrija fil-proċeduri kriminali kontra tiegħu illeda, jew x'aktarx ser jilledi, id-dritt fundamentali tiegħu għal smigħ xieraq. Dan fil-fatt jaċċettah l-attur stess.**
>
> **11. Fil-każ odjern m'hemmx dubju li l-liġi kif kienet viġenti fiż-żmien relevanti ma kinitx tippermetti li s-suspettat jiġi assistit minn avukat waqt li jkun qed jiġi interrogat mill-pulizija. Dak iż-żmien però l-liġi kienet tippermetti li s-suspettat jikkonsulta privatament ma' avukat, wiċċ imb'wiċċ jew bit-telefon, għal żmien ta' siegħa, qabel ma jiġi interrogat. Il-Qorti tosserva wkoll li l-attur kellu d-dritt li ma jirrispondix għad-domandi magħmula lilu waqt l-interrogazzjoni. ....**
>
> **13. Din il-Qorti reġgħet għarblet sew il-pozizzjoni tagħha fuq din it-tema ta' intempestività tal-ilment kostituzzjonali. Tagħmel riferenza għaż-żewġ sentenzi tal-Qorti Ewropea Għad-Drittijiet tal-Bniedem, Martin Dimech v. Malta tat-2 ta' April 2015 u Tyrone Fenech et v. Malta tal-5 ta' Jannar 2016, dwar ilmenti li jixxiebħu ħafna għal dawk tal-lum dwar it-tehid ta' stqarrija mingħajr konsultazzjoni minn qabel ma' avukat, għalkemm f'dan il-każ il-konsultazzjoni kienet waħda limitata.**
>
> **14. F'dawk is-sentenzi l-ilment tas-smigħ xieraq tressaq meta l-proċeduri kriminali kienu għadhom pendenti. Billi l-proċeduri kriminali kienu għadhom mexjin, il-Qorti Ewropea saħqet li kien kmieni biex jiġi deċiż jekk kienx hemm smigħ xieraq jew le. Fi kliem il-Qorti Ewropea: "applications concerning the same subject matter as that at issue in the present case were rejected as premature when the criminal proceedings were still pending (see, Kesik v. Turkey, (dec.), no. 18376/09, 24 August 2010 and Simons v. Belgium (dec.), no. 71407/10, 28 August 2012) and, where the applicant had ultimately been acquitted, the complaint was rejected on the ground that the applicant had no victim status (see Bouglame v. Belgium (dec.), no. 16147/08, 2 March 2010). The Court finds no reason to deem otherwise in the present case. Without prejudice to the applicant's possibility of bringing new proceedings before this Court in the event of a conviction by the domestic courts, as matters**

---

[2] Clive Dimech vs Avukat Generali, The Police vs Alexander Hickey, Morgan Onuorah vs l-Avukat ta'l-Istat

stand to date, given that the criminal proceedings against the applicant are currently pending before the domestic courts, the Court finds this complaint to be premature. Consequently, this part of the application must be rejected, pursuant to Article 35 1 and 4 of the Convention, for non exhaustion of domestic remedies"

15. Essenzjalment din id-difiża hija msejsa fuq il-premessa illi allegazzjoni ta' nuqqas smigħ xieraq teħtieg li l-proċess li minnu jkun qed isir l-ilment jiġi eżaminat fit-totalita tiegħu u mhux jiġi maqsum u jsir enfasi fuq inċident wieħed partikolari.

16. Naturalment ladarba f'dan il-każ il-proċess kriminali għadu ma ġiex mitmum, għadu mhux magħruf kif u taħt liema ċirkostanzi l-appellant ser jiġi żvantaġġjat. Huwa ċertament barra minn loku illi l-ilment de quo agitur jiġu diskussi f'dan l-istadju in vacuo. Il-Qorti Kriminali għadha trid tevalwa l-istqarrijiet li saru u jekk saru jkunx hemm vjolazzjoni tad-dritt ta' smigħ xieraq minħabba l-mod kif ittieħdu tenut kont iċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ li jvarjaw minn każ għall-ieħor. Hemmx leżjoni tad-dritt għalhekk ser jiddependi mill-mod kif il-Qorti Kriminali tkun trattat l-istqarrijiet u l-piż mogħtija lilhom fl-assjem tal-provi kollha[3]. Għal dak li jiswa jista' jkun il-każ li l-Qorti Kriminali fl-aħħar mill-aħħar ma ssibux ħati u għalhekk ħafna mill-preokupazzjonijiet tiegħu dwar l-istqarrijiet jisfaw fix-xejn. Dan biex ma jingħadx ukoll li anke wara s-sentenza tal-Qorti Kriminali hemm il-possibbilità li jsir appell quddiem il-Qorti tal-Appell Kriminali, li ghandha s-setgħa li ddawwar l-affarijiet. Jiġi b'hekk, li l-ilment jekk seħħx virtwalment xi ksur ta' drittijiet fundamentali f'dan l-istadju huwa għal kollox prematur.

17. L-appellant ma jistax jagħmilha bħala fatta li huwa mhuwiex sejjer ikollu smigħ xieraq minħabba l-mod ta' kif ittieħdet l-istqarrija tiegħu. Ladarba l-proċeduri kriminali għadhom mexjin, allura huwa jgawdi mill-preżunzjoni tal-innoċenza. Tassew il-prosekuzzjoni għad trid tipprova l-akkuzi tagħha kontra tiegħu u l-istess akkużat għad għandu kull opportunità li jiddefendi lilu nnifsu.

18. Għalhekk il-fatt waħdu li saru stqarrijiet ma ssostnix l-ilment ta' ksur ta' jedd ta' smigħ xieraq għaliex din waħidha mhijiex determinanti tal-kwistjoni minnu sollevata, b'dana li l-ilment huwa għal kollox intempestiv u prematur.

19. Il-Qorti tirreferi hawnhekk l-aktar sentenzi riċenti fuq is-suġġett, viz. Beuze v. Il-Belġju deċiża mill-Grand Chamber fid-9 ta' Novembru 2018 u s-sentenza Carmel Joseph Farrugia v. Malta deċiża mill-Qorti Ewropea Għad-Drittijiet tal-Bniedem fl-4 ta' Ġunju 2019.

---

[3] Sottolinjar tal-Qorti

20. Dawn iż-żewġ sentenzi ħolqu numru ta' kriterji mhux tassattivi li wieħed għandu jqis biex jara jekk in-nuqqas ta' assistenza legali fl-istadju. tat-teħid tal-istqarrija jwassalx għall-ksur tal-jedd ta' smigħ xieraq. Dawn il-kriterji jistgħu jiġu determinati biss wara li jintemm il-proċess kriminali.

21. Hija għalhekk il-fehma meqjusa ta' din il-Qorti meta jittieħed kont ta' kif il-Qorti Ewropea issa qed tindirizza l-kwistjoni mhuwiex floku li l-Qrati Kostituzzjonali joqogħdu jindaħlu f'temi li jmissu mas-siwi tal-evidenza. Bħalma sewwa qalet il-Qorti Ewropea fil-każ Carmel Camilleri v. Malta deċiż fis-16 ta' Marzu 2000 li kienet dwar is-siwi ta' stqarrija mogħtija minn terzi:

> **«The Court reiterates that the admissibility of evidence is primarily a matter for regulation by national law and as a general rule it is for the national courts to assess the evidence before them. The Court's task under the Convention is not to give a ruling as to whether statements of witnesses were properly admitted as evidence, but rather to ascertain whether the proceedings as a whole, including the way in which evidence was taken, were fair (see the Doorson v. the Netherlands judgment of 26 March 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-11, p. 470, S 67; the Edwards v. the United Kingdom judgment of 16 December 1992, Series A no. 247-B, pp. 34-35, 34). Furthermore, the Court cannot hold in the abstract that evidence given by a witness in open court and on oath should always be relied on in preference to other statements made by the same witness in the course of criminal proceedings, not even when the two are in conflict (see the above-mentioned Doorson judgment, p. 472, §78) »**

22. L-għaqal li din il-Qorti tieħu din id-deċiżjoni dwar l-ilqugħ tal-eċċezzjoni tal-intempestività, jinsab imsaħħaħ ukoll minn dak li ġara fl-aħħar sentenza Roderick Castillo v. Avukat Generali et deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fl-20 ta' Lulju 2020. F'din is-sentenza ġara li waqt li kienu mexjin il-proċeduri kostituzzjonali, ġew mitmuma l-proċeduri kriminali u Roderick Castillo gie meħlus mill-akkużi miġjuba kontrih. Minħabba din il-ġrajja, il-Qorti Kostituzzjonali qalet li:

"Bis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali l-appellat ingħata rimedju definittiv u effettiv. B'hekk minkejja dak li ġara fl-istadju meta l-appellat tal-istqarrija, xorta 'on the whole' kellu smigħ xieraq b'dak li ġara flistadju tal-appell"[4]

19. F'sentenza oħra mogħtija fl-istess jum ingħad similment:

[4] Emmanuel Spagnol vs Avukat Generali et – Constitutional Court – 31/05/2023

10. Il-ġurisprudenza hi ċara li l-fatt li persuna suspettata li kkommettiet reat tagħmel stqarrija mingħajr l-assistenza ta' avukat ma jwassalx bilfors għal ksur fil-jedd fundamentali għal smigħ xieraq fil-proċeduri kriminali li jittieħdu kontra dik il-persuna.[5]

20. Illi mbagħad fis-sentenza fl-ismijiet ir-*Repubblika ta' Malta vs Rosario Militello* deċiża mill-Qorti Kostituzzjonali fit-22 ta' Ġunju 2023 kien deċiż:

21. B'referenza għall-każ tar-rikorrent il-Qorti tosserva:-
i. Ir-rikorrent tkellem ma' avukat ta' fiduċja tiegħu qabel interrogawh il-pulizija u waqt l-interrogazzjoni kellu l-assistenza ta' interpretu. Inoltre qabel bdiet l-interrogazzjoni kien imwissi li m'għandux obbligu jitkellem, u dak li jgħid jista' jinġieb bi prova. Fl-aħħar tal-istqarrija jingħad ukoll li għamel l-istqarrija volontarjament, mingħajr theddid jew biża, wegħdiet jew twebbil ta' xi vantaġġi. Jingħad ukoll li nqrat lilu mill-interpretu Imelda Fede u li ma ried jibdel xejn minnha u ffirmaha.
ii. F'dan il-każ hemm involut l-interess pubbliku meta tqis li jitratta dwar każ ta' allegat traffikar ta' droga.
iii. Fil-proċedurali kriminali r-rikorrent għandu dritt li jikkontesta l-veraċità u l-awtentiċità tal-istqarrija li ta lill-pulizija.
iv. Il-każ tal-prosekuzzjoni mhuwiex bażat biss fuq l-istqarrija tarrikorrent. Hemm provi oħra;
v. Waqt il-ġuri ser jinstemgħu *viva voce* dawk kollha li setgħu xehdu waqt il-kumpilazzjoni, salv xi impediment leġittimu;
vi. F'każ ta' sejbien ta' ħtija r-rikorrent għandu l-jedd li jappella mis-sentenza;
vii. M'hemm l-ebda prova li tagħti wieħed x'jifhem li r-rikorrent kien persuna vulnerabbli meta ta stqarrija lill-pulizija;
viii. Ovvjament għadu mhux magħruf x'ser jingħad fl-indirizz tal-Imħallef li ser tkun qiegħda tippresjedi l-Qorti Kriminali.

Fis-sentenza tas-27 ta' Jannar, 2021, il-Qorti tal-Appell Kriminali għamlitha ċara li l-kwistjoni tal-istqarrija ma kellhiex tieqaf ma' dik is-sentenza, u anzi l-ġudikant fl-indirizz lill-ġurati kellu jidħol fil-kwistjoni dwar il-valur probatorju tal-istqarrija f'każ li ma ttieħditx skont il-liġi, u kif ukoll jagħti direzzjoni lill-ġurati jekk jirriżultaw iċ-ċirkostanzi li jissemmew fil-linji gwida li ngħataw fis-sentenza tal-Grand Chamber tal-QEDB li ngħatat fil-każ Beuze v. Belgium tal-2018 (ara paġna 46 ta' dik is-sentenza).

22. Meta tqis dawk iċ-ċirkostanzi kollha, din il-Qorti m'għandhiex dubju li l-jedd tar-rikorrent għal smigħ xieraq għadu ntatt u lanqas ma jista' jingħad li l-fatt li l-istqarrija tibqa' fl-atti x'aktarx ser iwassal għall-ksur ta' dak il-jedd

[5] Jean Marc Dalli vs Kummissarju tal-Pulizija – Constitutional Court – 31/05/2023

fundamentali. Hu biss ladarba jintemmu l-proċeduri kriminali u jiġi kkunsidrat dak kollu li jkun sar waqt il-proċeduri kriminali li qorti tkun f'pożizzjoni li tagħmel konsiderazzjonijiet u tagħmel ġudizzju fuq dak kollu li jkun seħħ waqt il-proċess kriminali.

23. Għalhekk is-sentenza li tat il-Qorti tal-Appell Kriminali li ċaħdet l-eċċezzjoni tal-akkużat li l-istqarrija mogħtija fl-assenza ta' avukat hi inammissibbli bħala prova, ma kisritx il-jedd ta' smigħ xieraq tal-akkużat u lanqas jista' jingħad li x'aktarx ser tikser dak il-jedd. Dan iktar u iktar meta tikkunsidra li b'dak li qalet il-Qorti tal-Appell Kriminali tat gwida lill-Qorti Kriminali intiża sabiex jiġi salvagwardat il-jedd ta' smigħ xieraq tal-akkużat waqt il-ġuri.

24. Hu minnu li hemm sentenzi fejn din il-Qorti rrakkomandat jew ordnat li titneħħa l-istqarrija li jkun ta l-akkużat fl-istadju qabel ikun tressaq il-Qorti. Rimedju jingħata fejn qorti tkun sabet ksur ta' jedd fundamentali jew x'aktarx ksur tiegħu. Però dik ir-rakkomandazzjoni jew ordni ssir biss biex kemm jista' jkun tkun evitata l-possibbiltà li b'xi mod ikun imptappan il-proċess kriminali, u għalhekk *ex abundanti cautela*. Rakkomandazzjoni jew ordni li mhumiex rimedju per se ġialadarba m'hemmx dikjarazzjoni li seħħ ksur jew x'aktarx iseħħ ksur tal-jedd għal smigħ xieraq. Għalhekk l-argument tar-rikorrent li b'dak li ddeċidiet il-Qorti tal-Appell Kriminali fis-27 ta' Jannar, 2021, qiegħed joħloq inċertezza legali minħabba dak li ddeċidiet din il-Qorti fl-istess jum fl-appell Morgan Onuorah v. L-Avukat tal-Istat (176/2019) hu skorrett. Fiċ-ċirkostanzi l-fatt li tkun saret rakkomandazzjoni jew ingħatat ordni simili ma jfissirx li hekk għandu jibqa' jsir u li jekk ma jsirx hekk ikun ifisser li m'hemmx ċertezza legali. Hu x'inhu kull każ għandu jiġi eżaminat skont iċ-ċirkostanzi partikolari tiegħu. M'hemmx dubju li meta tqis iċ-ċirkostanzi kollha s-sentenza talQorti tal-Appell Kriminali tas-27 ta' Jannar, 2021, ma kisritx il-jedd fundamentali ta' Militello għal smigħ xieraq u lanqas ma jista' jingħad li x'aktarx ser tikser dak l-istess jedd. Dan apparti li l-Qorti tal-Appell Kriminali tat gwida lill-Qorti Kriminali dwar kif għandha tipproċedi sabiex anzi jiġi aċċertat li ma jkun hemm l-ebda periklu ta' ksur tal-jedd għal smigħ xieraq għal dak li jikkonċerna l-istqarrija li ta l-akkużat

21. Illi l-Qorti Kostituzzjonali, għalhekk, kienet tal-fehma illi f'dan l-istadju bikri tal-proċeduri ma kellhiex tużurpa il-funzjoni tal-qrati ta' kompetenza penali li f'idejhom hija fl-aħħar mill-aħħar fdata is-setgħa li jiddeċidu dwar il-valur probatorju tal-evidenza u li għalhekk ma għandhomx jkunu diretti, filwaqt li l-każ ikun għadu ma ntemmx, sabiex iwarrbu prova li sa dan l-istadju għadha prova valida mhux mittiefsa minn ebda difett proċedurali.

22. Għalhekk magħmula dawn il-konsiderazzjonijiet, l-aggravju sollevat mill-Avukat Ġenerali jistħoqqlu akkoljiment b'dan illi fil-kors taċ-ċelebrazzjoni tal-ġuri, wara li jinstemgħu il-provi kollha, fl-indirizz finali, l-Imħallef togat għandu jagħti dik id-direzzjoni opportuna lil ġurati dwar il-valur probatorju ta'l-istqarrija rilaxxata mill-appellat jekk jirriżulta illi din ma ttieħditx skont il-liġi, jew jekk javveraw irwieħhom dawk iċ-ċirkostanzi elenkati fil-linji gwida stabbiliti fid-deċiżjoni *Beuze* hawn fuq iċċitata. Fuq kollox, għall-appellat dejjem jibqa' id-dritt li jitlob reviżjoni tal-verdett u s-sentenza tal-Qorti Kriminali fl-eventwalita' li jkun hemm dikjarazzjoni ta' ħtija fil-konfront tiegħu.

Għaldaqstant, għal dawn il-motivi, l-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi tilqa' l-appell interpost mill-Avukat Ġenerali. Tgħaddi biex tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha fejn din ċaħħdet t-tieni eċċezzjoni sollevata mill-akkużat, u tirrevokaha fejn laqgħet l-ewwel eċċezzjoni. Tgħaddi għalhekk biex tiċħad ukoll l-ewwel eċċezzjoni sollevata mill-akkużat billi din hija intempestiva. Tibgħat l-atti lura lil Qorti Kriminali sabiex il-każ jipproċedi skont il-liġi.

S.T.O. Prim Imħallef Mark Chetcuti

Onor. Imħallef Edwina Grima

Onor. Imħallef Giovanni Grixti